

Gazet'a ese de dóe ori, adeca: Mer-
curea si Sambata, Fóie'a odata pesep-
temana, adeca: Mercurea. Pretiu loru
este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a-
5 f. m. c. inlaintu Monarchiei.

GAZETA

TRANSILVANIAI.

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., si
pe anulu intregu 14 f. Se prenumera
la tote poste c. r., cum si la toti cu-
noscuti nostri DD. corespondinti. Pen-
tru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

Monarch'ia Austriaca.

Partea oficiósa.

Directiunea telegrafului de statu a denumitu pe practicantulu
oficiului telegraficu Samuele Neumann de oficialu provisoriu
de clasa ultima si l'a atasiatu la c. r. oficiu telegraficu de statu din
Sibiu. —

Din Program'a primirei

Maiestatoru Sale in Milanu.

Un'a depesia telegrafica din Milanu 9. Ian. anuntia, ca acolo s'a
publicatu program'a serbatorescei primiri a MM. Sale, dupa care
MM. Sale voru intra in 15. Ianuaru prin pórt'a triumfala orientala.
Sér'a se voru ilumina portile cetatei si pretoriulu municipalu. Maie-
statile Sale voru cerceta teatrulu scal'a. Maiestatei Sale imperatesei
se va preda unu album de artisti. La institutele feliurite filantropice
se asemnara de catra municipiu 50,700 Lire (sfanti).

Inainte de pornire din Veneti'a se indura Maiestatea Sa a darui
pentru seracii de acolo 6000 fr. m. c. si Mai. Sa imperatésa alte su-
ma la institute filantropice.

Petutindenea pena la Verona precum si aici fura Maiestat. Sale pri-
mite cu cele mai frumóse manifestatiuni si pregatiri din partea tutu-
roru auctoritatiloru si a poporului.

O depesia telegrafica din Verona 12. Jan. Maiestat. Sa
c. r. apostolica a binevoitu a da amnestia deplina la 32 re-
fugiti, carii erau mestecati in procesulu de lesa Maiestate
din Mantua.

Partea Neoficiósa.

Domnule Redactoru!

La cele ce sau publicatu sub Nr. 93 alu Gazetei nóstre despre
scóla comunala a Bethleanului, dandumise acum ocaziune pre scurtu
numai, facu cunoscutu, cumca scóla nóstra de aici dupa giurustarele
locale, multiamita antein lui Dumnedieu celui bunu, care ne ajuta, a-
poi lu. nostru Imperatu de acum, care nea deschisú cale prin scoli
catra lumina si fericire, este in stare favoritórea. Pe lenga Abeceda-
riu, Istori'a biblica, Catechismulu, Arithmetica, si cantarile S. Litur-
gii, sau mai intr'odusu si alte materii, precum: Cunoscintie genera-
re din geografi'a matematica, fisica si politica, compuse dupa Belinger
si dupa alti geografi si mai buni; geografi'a Ardealului cea nou'a,
compusa dupa E. A. Bielz, si dupa cele mai noue si bune date sta-
tistice, ferita de erori, — Istori'a Ardealului pre scurtu; si economia
campului si a casei compusa dupa natur'a Ardealului, si dupa impre-
giurarile nóstre, care pe lenga altele ceru o economia, care invetia
nu numai a castiga avere, ci si a pastra cele castigate; acestea dupa
ce pre invetietori in persona iam uivetiatu pedagogia, si e-
conomia, sau intr'odusu mai in tóte scólele comunale din v. archidia-
conatulu Bethleanului, si se va propune si in Bethleanu tineriloru si
tineiloru esiti din scóla comunala, care sunt indatorati Dumineca, si
in serbatori a veni si a invetia in scóla pena la a 16-lea anu, si a-
céstá pentru aceea sau intr'odusu, pentruca in scóle nu numai crescini
buni si luminati debue se se crésca, ci si economi buni, cari suntu
de mare debuintia tieriei, ce patimesce si plange de multeori pentru
scaderea economiloru celoru buni. — Feteloru inse numai aceea se
propune din economia, ce se tiene de sfer'a mulieriloru, precum: gra-

dinaritulu, stuparitulu, economia casana etc. Materiile in scóla nó-
stra se vedu a fi cam multe, inse activitatea invetiatorului de aici
Toma Hontila, metoda Bell-Lancasteriana cu modificatiuni intr'odusa
la noi in scóla, silinti'a, si emulatiunea scolariloru invinge tóte greu-
tatile, si producu efecte, ca cum ar fi in scóla nóstra doi invetiatori
activi, cine nu crede, vie la esamenulu scolariloru nostri, si se va in-
vinge despre lucru, si va vede deodata ca defectulu invetiatoriloru, si
claseloru se póte redica prin invetiatoriu activu, metoda buna, si stu-
die bune, si va observa, ca cu multu e mai bine, se fie in scoli inve-
tiatori pucini si buni activi si apti, decatu se fie invetiatori multi si
clase multe, si apoi toti si tóte se fie rei, si rele, slendriani si slen-
driane. Pe lenga materiile insirate avemu in Bethleanu la scóla nó-
stra si scóla de pomi dupa putintia.

Ce se tiene de proiectulu, si planulu de a infintia si organisa
scóla nóstra, pre unu picioru mai bunu, si mai corespundiatoriu pen-
tru lipsele poporului de aici, si din pregiurulu nostru, care e depar-
tatu de tóte locurile instituteloru mai inalte, s'au facutu pasi, ca din
veniturile popinatiei de 3 luni de toamna a comunitatiloru din pre-
tur'a Bethleanului pe lenga scóla comunala romana de aici se se mai
redice inca doue clase: a II. si a III. normali mixte asia catu in a
II. clase se se propuna aceste materii: Catechismulu, istori'a biblica
sacra, arithmetica, ortografia, limb'a germana, cantarile sant. liturgiei,
scrierea frumósa si economi'a; in a III. clase materiile din a 2-a cla-
se, si cunoscintie generari geografice, apoi geografi'a Ardealului, si
istoria lui pre scurtu, economia campului si a casei, cele de lipse din
gramatica romana, a ceti latinesce, si asia se se propuna incatu scolaru
din a 3-a clase se póte trece pre 1-a clase gimnasiala. — Si acum a-
vemu fórté mare sperantia ca proiectulu nostru prin energi'a, si bu-
natarea c. r. diregatória, prin generositatea comunitatiloru, prin con-
lucrarea protopopiloru vecini: Ioane Tohati, Vasiliu Orianu, si Tri-
fanu Marusianu, cari lucra multu pentru starea mai buna a scoliloru,
si prin patronarea mai mariloru concernenti va se aiba viatia spre
mare folosu parte materialu, parte spiritualu a comunitatiloru din pre-
tur'a si giurulu Bethleanului. —

In privintia neaverii livriloru tipariti scolastici mai alesu geogra-
fici, istorici, economici, pe lenga alte scaderi patimimu fórté multu,
inse cu ajutorulu lui Dumnedieu, de vomu fi sprijiniti prin patroni-
rea mecenatiloru, si de acesti vomu avea; in scurtu se va trimite Il-
lustratii Sale la Gerla, opurile aceste: Cunoscintie geografice gene-
rari din geografi'a matematica, fisica si politica; geografi'a Ardealului
cea noua (compuse cu ortografia Blasiului) cu scopu, ca se se aster-
ne inaltulu ministeriu spre a se tipari, si a se introduce in scólele
popolari, care patimescu scaderi multe pentru defectulu livriloru tipa-
riti. — Pene acum aveamu multe scaderi in scólele populari pentru
lips'a invetiatoriloru fara de sciintie pedagogice, inse acum multiami-
t'a ceriului, ca prin prelegerile pedagogice in Naseudu, si in Beth-
leanu date s'au imputinatu acele binisioru, si dupa ce se va implini —
si dorinti'a Ilustratii Sale episcopului nostru, care la inaltulu mini-
steriu a pusu pasiu cu rezultatu bunu pentru redicarea unui institutu
preparandialu, si pentru ajutore pentru invetiatori, amu mare speran-
tia, ca se voru sterge cu totul.

Pe la noi si prin pregiuru mai tóta neoa séu topitu si e teama
mare ca se voru strica semenaturele; — bucatele se platescu reu, se
predeadie inse barbatesce cu facutulu vinarsului, si cucurudiu inca se
carre multu la Marmatia, unde se vinde mai scumpu.

Dupa tóte aceste facu cunoscutu cumca in 13./1. Januar. 1857 in
Bethleanu se va tiné o petrecere frumósa spre folosulu scólei comu-
nale de aici cu jocurile cele mai placute.

Gavrilu Papp.

